

พท.13

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๒๐๔/๕๒๔

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา เพิ่มเติม

เรื่องที่ ๑๓

ว) กันยายน ๒๕๖๕

๓๐๙ ๒๕๖.๓

๖๙๖๖

๑๐.๕๘๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... ๙๓๔๗
รับที่(อีเมล).....
วันที่ 6 ก.ย. 2565 ต. 10.4๐๖

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

เรื่อง การลงนามความตกลงของอาเซียนว่าด้วยกรอบการกำกับดูแลด้านยาแผนโบราณ และความตกลงของอาเซียนว่าด้วยกรอบการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๖ ก.ย. 2565
จัดเข้าวาระ.....

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๖๕๕ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นต่อการลงนามความตกลงของอาเซียนว่าด้วยกรอบการกำกับดูแลด้านยาแผนโบราณ (ASEAN Agreement on Regulatory Framework for Traditional Medicines) และความตกลงของอาเซียนว่าด้วยกรอบการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ASEAN Agreement on Regulatory Framework for Health Supplements) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งขอให้พิจารณาด้วยว่า เรื่องดังกล่าวมีประเด็นเกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๘ หรือไม่ เพราะเหตุใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๑ ร่างความตกลงทั้งสองฉบับเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามและดำเนินการให้มีผลผูกพัน

๑.๒ ร่างความตกลงทั้งสองฉบับกำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องรับประกันว่าสินค้าที่เป็นไปตามร่างความตกลงฯ และภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง จะสามารถวางจำหน่ายในตลาดได้ ดังนั้นร่างความตกลงทั้งสองฉบับจึงมุ่งเน้นการจัดการกีดกันทางการค้าในรูปแบบที่ไม่ใช่ภาษีอันเป็นลักษณะของการค้าเสรี และจึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม

๑.๓ หากไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงฯ ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ความตกลงฯ ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา อย่างไรก็ตาม ยังต้องพิจารณาว่า ความตกลงฯ เป็นหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนอย่างกว้างขวางที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง หรือไม่ ซึ่งในการพิจารณาดังกล่าว ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องคำนึงถึงมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ (ที่ ๓/๒๕๖๐) ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐) กรณีคณะรัฐมนตรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการผ่านแดนสินค้าระหว่างกรมศุลกากรแห่งราชอาณาจักรไทยและกรมศุลกากรและสรรพสามิตแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสามที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองหรือไม่

/หากส่วนราชการ ...

หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องเห็นว่า ร่างความตกลงทั้งสองฉบับเป็นการทำหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ก็ต้องเสนอรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ เมื่อมีปัญหาว่า หนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องสามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคห้า

๑.๔ โดยที่มาตรา ๑๗๘ วรรคสี่ กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอร่างกฎหมาย ดังนั้น ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงอาจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันอาจเกิดจากผลกระทบของการทำความตกลงทั้งสองฉบับตามแนวปฏิบัติที่ผ่านมาหรือตามที่เห็นสมควรไปก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญฯ

๒. ประเด็นวันที่มีผลใช้บังคับของความตกลงทั้งสองฉบับ

ข้อ ๑๓ วรรคสองของร่างความตกลงทั้งสองฉบับระบุว่า ความตกลงฯ จะมีผลใช้บังคับ (๑) ในวันที่สามสิบหลังจากที่รัฐสมาชิกทั้งหมดได้แจ้งหรือได้ยื่นสัตยาบันสารหรือสารแสดงความเห็นชอบต่อผู้เก็บรักษาความตกลงฯ (depository) เมื่อได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในของแต่ละประเทศเรียบร้อยแล้ว หรือ (๒) ในวันที่ที่ระบุไว้ แล้วแต่วันใดจะมาถึงก่อน ซึ่งต่อมาสำนักเลขาธิการอาเซียนได้แจ้งรัฐสมาชิกทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕ ว่า จะกำหนดให้ความตกลงทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับในปีที่ ๕ หลังจากวันลงนาม อนึ่ง วันที่ที่อยู่ใน bracket (๓๑ ธันวาคม ค.ศ. ๒๐๒๔ (๒๕๖๗)) จะถูกปรับให้สอดคล้องกับระยะ ๕ ปี หลังจากวันลงนาม ดังนั้น หากมีการลงนามความตกลงฯ ในวันที่ XX กันยายน ๒๕๖๕ ความตกลงดังกล่าวก็จะมีผลใช้บังคับในวันที่ XX กันยายน ๒๕๗๐ ซึ่งเป็นไปตามที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตกลงกัน

๓. ประเด็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการทั้งก่อนและหลังการลงนามความตกลงฯ

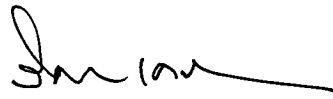
๓.๑ หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องเห็นว่า ร่างความตกลงทั้งสองฉบับเข้าข่ายหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ก็ควรเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและขออนุมัติการลงนามในความตกลงทั้งสองฉบับพร้อมทั้งขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอขอความเห็นชอบรัฐสภาในคราวเดียวกัน โดยเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่เสนอและได้ขอความเห็นชอบต่อรัฐสภาแล้ว ฝ่ายไทยก็สามารถดำเนินการลงนามความตกลงทั้งสองฉบับได้ ทั้งนี้ ตามข้อ ๒.๑ ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่องแนวทางการปฏิบัติของส่วนราชการตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

๓.๒ อนึ่ง ในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างความตกลงทั้งสองฉบับ กระทรวงสาธารณสุขจะต้องเสนอขอความเห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ลงนาม และให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) เว้นแต่จะเป็นที่ยอมรับระหว่างรัฐภาคีว่า ไม่จำเป็นต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจเต็ม ก็ขอให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม

๓.๓ หลังการลงนาม กระทรวงการต่างประเทศจะดำเนินการจัดทำสัตยาบันสารเพื่อยืนยันต่อเลขาธิการอาเซียน ในฐานะผู้เก็บรักษาความตกลงฯ (depository) เมื่อ (๑) รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างความตกลงฯ (เฉพาะกรณีที่เข้าข่ายหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา) และ (๒) ส่วนราชการเจ้าของเรื่องได้มีหนังสือแจ้งยืนยันมายังกระทรวงการต่างประเทศว่า ฝ่ายไทยได้ดำเนินการกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการมีผลใช้บังคับของความตกลงฯ เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเลขาธิการอาเซียนก็จะแจ้งให้รัฐสมาชิกทั้งหมดทราบเกี่ยวกับการยืนยันสัตยาบันสารของไทยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

กองเศรษฐกิจ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๖๑ (จิตรฉวี ๐๙ ๙๔๔๐ ๕๙๗๙)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๓๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ chitrachawee.a@mfa.go.th